

СТАНОВИЩЕ

На дисертация на тема:

"ИЗСЛЕДВАНЕ НА ВЪЗПРИЯТИЯТА НА РИСКОВИТЕ ГРУПИ УЧЕНИЦИ, ЗАСТРАШЕНИ ОТ ОТПАДАНЕ И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРОМЯНА"

Автор: Елина Владимир Романов, докторант на самостоятелна подготовка към Катедра „Психология“ във ВСУ „Черноризец Храбър“ за присъждане на образователна и научна степен “доктор”

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки,
Професионално направление: 3.2 Психология /Педагогическа и възрастова психология/

Научни ръководители: проф.д-р Ваня Христова и дод. д-р Йоана Недялкова

1. Данни за докторанта и за докторантурата.

Елина Романов е завършила бакалавърска степен по образование и литература, по-късно е завършила магистърска степен с хуманитарен профил и мениджмънт на човешките ресурси. От 2000 г. е докторант на самостоятелна подготовка към ВСУ, Катедра „Психология“. Трудовата ѝ кариера е свързана с работа с млади хора в рискова ситуация като техен консултант, в различни образователни институции като преподавател. Притежава и множество сертификати в разнообразни форми на обучение, както и е посочила в автобиографията си владее на три езика.

От получената документация на докторантката на свободна форма на обучение към Катедра „Психология“ на ВСУ, заявявам, че предложените за рецензиране документи са прецизно изготвени и по процедурата не се

констатирант нарушения, съгласно Нормативната база за придобиване на научни степени в Р България и във ВСУ и е изпълнила заложените дейности в ИУП. Покрити са минималните изисквания по наукометричните показатели за докторанти в България.

2. Данни за дисертацията и автореферата.

Актуалността на темата е неоспорима. Проблемите, свързани с риска при младите хора са социално значими, тъй като възрастовите им особености са предпоставка за попадане в различни групи, много от тях с предизвикателства, които се превръщат в риск. Мотивацията за избора на темата е продиктувана от непосредствената среща на автора с риска при учениците, както и с необходимостта от промяна с цел ограничаване или недопускането на отпадане от училище. Съчетаването на практическа работа с добра теоретична основа са сигурна гаранция за успешна дисертация.

Дисертационният труд е в обем от 133 страници и се състои от увод, изложение в три глави, заключение и списък с използваната литература. Съдържанието на всяка глава е разделено на отделни параграфи, като в края на всяка глава са формулирани заключения. Основният текст съдържа 27 таблици и 34 фигури. Списъкът с използваната литература включва 185 заглавия на английски език, релевантни на избраната проблематика. В съдържателно отношение текстът е структуриран според изискванията за такъв тип научна разработка, налице са всички компоненти на едно добре оформено и изпълнено изследване, което е достатъчно представително като извадка, като подбор на инструментариум и с изключително богата психологическа обоснованост.

В **увода** докторантката е заложила актуалността на проблема, социалната му значимост и мотивацията за избор на темата, като прецизно

са формулирани целта, задачите, хипотезата на научното проучване и инструментариума.

В първа глава: „ПСИХОЛОГИЧЕСКИ АСПЕКТИ НА ПРОБЛЕМА, СВЪРЗАН С ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕ” докторантката ни запознава подробно с обяснителните модели за отпадането от училище, като са дефинирани и множеството фактори, водещи до отпадане. Прави впечатление изчерпателното изброяване и аргументирането на текстовото изложение, както и информираността на автора, съчетана с отношение.

Втората глава: „МЕТОДОЛОГИЯ И МЕТОДИКА НА ЕМПИРИЧНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ” представя едно добре организирано и коректно проведено изследване, което показва друга страна от развитието на докторантката – освен умението ѝ да работи с теоретични масиви, тя притежава и изследователски способности, които ясно се виждат във формулираните коректно цел, задачи, хипотеза и изследователските въпроси, които задават и полето на изследване. Предметът и обектът са ясно дефинирани, както са анализирани и начините за ограничаване на отпадащите ученици в Израел.

Третата глава представлява анализ на резултатите, който е прецизно извършен, таблично презентирани, статистически обоснован. Направените изводи и обобщения позволяват да се систематизират и практически препоръки, които могат да послужат в бъдеще за изготвяне на цялостна програма за превенция на отпадането на учениците в Израел.

Авторефератът напълно съответства на дисертационната разработка и в синтезиран вид презентира основните моменти от съдържанието на дисертацията.

3. Научни приноси.

Формулираните от докторантката приноси за дисертационния труд приемам напълно и коментирам по следния начин:

1. Систематизирани са и са научно аргументирани основни теоретични психологически обяснителни модели за същността и разбирането на отпадането от училище като социално значим проблем, свързан с редица фактори.

2. Направена е научна обосновка на взаимовръзката между отпадането от училище и семейството, средата, училищната обстановка, общността и желанието за личностно развитие на учениците.

3. Проведено е задълбочено изследване, което има комплексен характер и което достатъчно обстойно доказва допусканията и изследователските търсения на автора.

4. Изведени са препоръки за целенасочена работа с рисковите групи ученици по посока на превенция и ограничаване на отпадането, валидни не само за Израел, но и за други страни със сходни проблеми и с това се полага основата за разработване на множество стратегии, програми и проекти с ориентация към ученици, учители, семейство, връстници и общността като цяло.

4. Бележки, въпроси, препоръки.

Основната ми препоръка е: с цел популяризиране на дисертационния труд, препоръчвам той да бъде издаден в книжно тяло, тъй като ще бъде полезен, както за специалисти в сферата на образованието и социалната практика, така и за по-широката аудитория от читатели.

5. Публикации и участия в научни форуми.

Докторантката има 3 публикации, които напълно съответстват на темата на дисертационното изследване и са публикувани в престижни специализирани издания. Излезли са от печат.

6.Заключение.

На основата на гореизложения анализ на дисертацията на Елина Романовна тема: **„ИЗСЛЕДВАНЕ НА ВЪЗПРИЯТИЯТА НА РИСКОВИТЕ ГРУПИ УЧЕНИЦИ, ЗАСТРАШЕНИ ОТ ОТПАДАНЕ И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРОМЯНА”** давам своята ПОЛОЖИТЕЛНА оценка за труда и убедено препоръчвам на уважаемото Научно жури да даде положителна оценка на Елина Романов –докторант на свободна форма на обучение към ВСУ „Черноризец Храбър“ и да присъди образователната и научна степен „ДОКТОР” в област на висше образование: 3. Социални, правни и стопански науки, Професионално направление: 3.2. Психология /Педагогическа и възрастова психология/.

20.07.2025г.
Гр.В.Търново

Изготвил становище:
/проф.дн Кр.Петрова/